

Menors que delinqueixen

Jordi Sedó

Lingüista i escriptor
www.escriptors.cat/autors/jordisedo

Els menors no deixen de provocar-nos sobresalts. Recentment, hem quedat horroritzats pel terrible esdeveniment, a Badalona, d'una violació en grup d'una nena d'11 anys duta a terme per sis menors, alguns dels quals, de menys de 14 i, per tant, sense possibilitat de reclamar-los responsabilitat penal.

Just en el moment de tancar aquest article, em ve a les mans, també, la notícia que cinc nois, la majoria –també– menors de 14 anys, presumptament, van participar en una penetració anal amb els dits, per damunt de la roba, a un nen de 12 en un institut del Vendrell, on els pares d'un altre noi han denunciat també uns fets similars. I sembla que encara hi hauria una tercera presumpta víctima que no s'atreveix a denunciar. D'altra banda, un noi de 15 anys ha estat detingut per una agressió sexual a una noia de 13 a Esparreguera. La situació se'ns escapa de les mans... I, difícilment, tots aquests agressors hauran de respondre dels seus fets.

L'assumpte no és senzill perquè la realitat humana que constitueix un menor és molt delicada. Un menor és una persona –permeteu-me l'expressió– encara a mig fer, i tot allò que li passi pot tenir conseqüències en el seu futur. Per això mateix, no podem actuar-hi com si es tractés d'un adult. Però, si ens creiem de veritat que el codi penal és, efectivament, una eina per recuperar individus i reinserir-los a la societat, entenc que hauria de ser possible aplicar-lo també als menors. Perquè d'això es tracta precisament: d'integrar-los a la societat de la millor manera possible i d'evitar que caiguin en la marginalitat.

Naturalment, no em refereixo a aplicar-los l'actual codi penal tal com està redactat, entre altres coses, perquè, com ja vaig explicar en un altre article, en aquest mateix mitjà, fa un cert temps ["Presó, per què i per a què?", EL 9 NOU, 18 d'octubre de 2019], tampoc no em crec del tot que estigui pensat per reinserir individus a la societat, sinó més aviat per castigar-los i, en el pitjor dels casos, també per apartar-los-en. Per tant, si us heu escandalitzat amb

Si ens creiem que el codi penal recupera individus per reinserir-los a la societat, hauria de ser possible aplicar-lo també als menors

Cal evitar el missatge a segons quins petits individus que poden continuar fent el que els passi pel barret fins que no compleixin una certa edat

la meua proposta d'aplicar-lo als menors, assereneu-vos que no vaig ben bé per aquí.

Ara bé, també entenc que ens caldria una legislació –si voleu, no en digueu *codi penal*– que fes possible que un menor que comet la barbaritat descrita al primer paràgraf no pugui continuar vivint tranquil·lament com si no hagués passat res: anant a l'institut, vivint a casa com sempre i sortint al carrer sense cap mena d'impediment. Perquè, si succeeix això, fixeu-vos que el missatge que es dona a aquests petits individus és que poden continuar fent el que els passi pel barret fins que no compleixin una certa edat perquè no en patiran cap conseqüència. I no tan sols això, sinó que aquest fet pot comportar, alhora, que altres menors, veient que aquesta conducta surt tan barata, optin per imitar-los.

I, per molt que els fem visitar psicòlegs i assistir a cursos de formació, que se saltaran quan els vingui de gust; i per molt que els separem dels companys de la seva aula a l'institut, podran fer el que els doni la gana perquè sempre seran inimputables fins que compleixin una certa edat.

I, quan compleixin aquesta edat havent generat uns hàbits tan malignes com aquests i emparats per la sensació d'impunitat que els haurem transmès amb la nostra permissivitat, potser cometran un primer delicte en edat penal. I llavors, sense més

contemplacions, els posarem directament a la presó, on podria ser que, lamentablement, per primer cop, entenguessin a la perfecció i en primera persona què vol dir ser objecte d'una violació.

Però és que no és només això. És que, alhora, també donem a la víctima i a totes les víctimes potencials d'aquesta "manadeta" de Badalona el missatge que si hi ha qui és objecte d'algun delicte, s'haurà d'aguantar si es dona el cas que l'agressor és un menor. Que l'administració ja li facilitarà psicòlegs i tota l'atenció que convingui, però que, quan torni a casa per un carrer fosc, haurà de vigilar de no trobar-se cap grupet de criatures amb intencions estranyes i amb la certesa que facin el que facin, quedarà impune.

OBLIGATORIETAT DE TRACTAMENT

Naturalment, no parlo de ficar-los a la presó, ni tan sols de col·locar-los en un règim tancat. Però sí que parlo de donar-los un tractament que inclogui l'obligatorietat ineludible de seguir determinats tractaments psicològics i les sessions de conscienciació que s'estimin convenientes i, també, de limitar-los la llibertat en una mesura que la que se'ls concedeixi no posi en perill la d'altres ciutadans: ser acompanyats diàriament a l'escola o institut per tal d'assegurar-ne l'assistència, anar pel carrer sempre sota la supervisió d'un adult responsable i tot de mesures anàlogues que, sense impedir que l'individu continuï l'escolaritat i es relacioni amb altres persones, vagin encaminades a supervisar-ne la conducta, tendeixin a evitar comportaments delictius i facin possible avaluar-ne l'evolució.

És evident que, després d'una acció com una violació en grup, la vida d'aquests individus ha de canviar radicalment perquè s'adonin de la magnitud del que han fet. No poden continuar assistint al mateix institut i campar lliurement i al seu aire i, segons cada situació personal, potser caldrà traslladar-los a un altre centre o apartar-los temporalment de la família. Però tampoc no poden continuar caminant lliurement pel carrer, sinó que, en tot cas, ho hauran de fer sota estricta vigilància i viure, potser, en un règim semiobert, en un lloc on estiguin controlats. Per exemple, en el si de famílies convenientment assessorades i acompanyades que acceptin aquesta tasca. Però, sobretot, no poden sentir-se impunes. I l'administració, a més, haurà de valorar, d'acord amb criteris que ofereixin totes les garanties, si la família del menor, un cop es consideri rehabilitat, és o no capaç de continuar fent-se'n càrrec o ha de passar a dependre de la DGAIA.

I si hi ha cap llei que impedeix donar-los un tractament com el que suggereixo, caldrà fer els canvis necessaris en la legislació perquè sigui possible fer-ho. Perquè ho necessiten. Ells, per a inserir-se a la societat i la societat, per a tenir-los-hi inserits d'una manera funcional i perquè puguin gaudir, al més aviat possible, d'una vida digna i en igualtat de condicions amb els altres.

El que segur que no hem de fer és esperar ingènuament que, sense aplicar-hi actuacions prou contundents com perquè ofereixin un mínim de garanties de canvi, aquests individus reflexionin *motu proprio* sobre la seva conducta i decideixin esmenar-la quan els vingui de gust o, simplement, no esmenar-la. Sobretot, per dues raons: perquè, mentrestant, les víctimes poden anar caient una rere l'altra i perquè, si no prenen la decisió abans de fer 16 anys, acabaran a la garjola sense més contemplacions. I no volem això per als nostres menors. I tampoc no volem víctimes potencials a mercè d'individus immunes a les lleis, per molt menors que siguin.

L'actualitat del Vallès Oriental continua a les nostres xarxes socials. Seguiu EL 9 NOU?

el9nouVOR

@el9nou_vor

@el9nou_vor

